

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/20-12/91
URBROJ: 50301-21/06-20-8

Zagreb, 30. studenoga 2020.

Hs**NP*021-12/20-09/26*50-20-06**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	02 -12- 2020		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/20-09/26	Org. jed.	65
Urudžbeni broj:	50-20-06	Pril.	-
		Vrij.	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2019. godinu – mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 021-12/20-09/26, URBROJ: 65-20-05, od 24. kolovoza 2020.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2019. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Temeljem članka 45. Zakona o sudovima (Narodne novine, br. 28/13, 33/15, 82/15, 82/16 i 67/18) predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske dužan je jednom godišnje, najkasnije do 30. travnja tekuće godine, Hrvatskome saboru podnijeti izvješće o stanju sudbene vlasti u protekloj godini (u daljnjem tekstu: Izvješće).

U dostavljenom Izvješću dan je prikaz organizacije mreže sudova, analizirano je brojno stanje i struktura kadrova, izloženi su podaci o kretanju predmeta na sudovima i o pokazateljima uspješnosti rada na predmetima u 2019., uz poseban osvrt na rezultate rada sudova na predmetima koji se vode preko 10 godina, dan je prikaz proračunskih sredstava namijenjenih potrebama sudbene vlasti te su izneseni podaci o radu Državnog sudbenog vijeća za 2019.

U 2019., nakon reorganizacije mreže sudova sukladno Zakonu o područjima i sjedištima sudova (Narodne novine, broj 67/18) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019., mrežu sudova čini 66 sudova (34 općinska, 9 trgovačkih, 4 upravna, 15 županijskih te Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske i Vrhovni sud Republike Hrvatske), sa 70 stalnih službi općinskih, 3 stalne službe trgovačkih i 4 stalne službe županijskih sudova.

Na kraju 2019. u svim sudovima bilo je ukupno 8.305 zaposlenih (od kojih 6.899 žena), što predstavlja smanjenje od 0,2 % u odnosu na prethodnu godinu. Od navedenog broja zaposlenika 1712 su suci (1.215 ili 71 % žena), time da najveći broj čine suci općinskih sudova (1.046), a isti uključuje i suce prekršajnih sudova koji su nakon provedenog spajanja sudova 1. siječnja 2019. postali suci općinskih sudova. Potom slijede suci županijskih (379) te suci trgovačkih sudova (119). Ukupno je zaposleno 662 sudska savjetnika i stručna suradnika, a tijekom 2019. zaposleno je 56 vježbenika pravne struke i raspoređeno na općinske (45) i trgovačke (11) sudove.

Broj službenika na administrativnim, materijalno-financijskim i stručnim poslovima u svim sudovima iznosio je 5.195 osoba, od čega gotovo 91 % čine žene.

Iz podataka o dobnoj strukturi zaključuje se da je najviše sudaca u dobnoj skupini između 60 i 65 godina (368), zatim 55 i 60 godina (340) te 50 i 55 godina (339), dok nema sudaca mlađih od 30 godina, a svega osam ih je u dobi između 30 i 35 godina.

U Izvješću su prikazani zbirni podaci o radu sudova u petogodišnjem razdoblju od 2015. do 2019., iz kojih proizlazi da je u odnosu na 2018. povećan priljev predmeta s 1.166.130 predmeta na 1.289.716 ili za 11 %. Od ukupnog broja primljenih predmeta 96.041 se odnosi na predmete jednostavnog postupka stečaja potrošača, zaprimljene nakon stupanja na snagu odredba Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju potrošača (Narodne novine, broj 67/18), priljev kojih je u velikom broju na sudove započeo u veljači 2019. Također, rad općinskih sudova je tijekom 2019. opteretio značajan broj predmeta povodom tužbi protiv banaka zbog kredita u švicarskoj valuti.

Usljed povećanog priljeva ukupan broj predmeta u radu sudova povećao se za 4 %, što je utjecalo na povećanje broja neriješenih predmeta u odnosu na 2018. za 18 % tj. sa 407.062 na 481.348 predmeta.

Zbog navedenoga indikatori uspješnosti rada sudova za 2019. u usporedbi s ranijim godinama su nešto lošiji, tako da stopa ažurnosti iznosi 98 %, a vrijeme trajanja postupka iznosi 134 dana. Međutim, unatoč povećanju broja neriješenih predmeta na kraju 2019. u odnosu na prethodnu, taj broj je za 23 % manji od broja neriješenih predmeta na kraju 2015., dok je vrijeme trajanja sudske postupke kraće nego 2015. za 47 dana, a sve to uz kontinuirano smanjenje broja sudaca, s obzirom na to da je na kraju 2019. radilo 40 sudaca manje nego prethodne godine, odnosno 167 sudaca manje nego 2015.

Pored zabilježenog povećanog priljeva predmeta na općinskim sudovima, u 2019. povećan je priljev predmeta i na Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske zbog izmjena odredbi o stvarnoj nadležnosti navedenog suda sadržanih u izmjenama Prekršajnog zakona (Narodne novine, br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17 i 118/18), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. Nešto veći priljev predmeta zabilježen je i na županijskim sudovima te Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske, dok je na ostalim sudovima smanjen u odnosu na prethodnu godinu.

Temeljem podataka o broju riješenih predmeta u odnosu na 2018., uočava se povećanje broja riješenih predmeta na trgovačkim sudovima i Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske, dok su svi ostali sudovi riješili manje predmeta nego tijekom 2018., uz osobito specifičnu situaciju općinskih sudova.

Iz analize broja neriješenih predmeta po sudovima proizlazi da je na kraju 2019. u odnosu na prethodnu godinu smanjen broj neriješenih predmeta trgovačkih, upravnih, županijskih sudova, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i Vrhovnog suda Republike Hrvatske, dok povećanje broja neriješenih predmeta bilježe općinski sudovi, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske i Visoki upravni sud Republike Hrvatske (zakonodavne izmjene).

Glede vrsta predmeta, u odnosu na prethodno petogodišnje razdoblje, zabilježeno je povećanje broja neriješenih građanskih, prekršajnih i zemljišnoknjižnih predmeta, dok se smanjio broj neriješenih predmeta u trgovačkoj, ovršnoj i upravnoj grani suđenja. Negativan trend povećanja broja neriješenih predmeta nastavljen je u kaznenoj grani suđenja.

U proteklom trogodišnjem razdoblju u strukturi neriješenih predmeta smanjen je broj predmeta starijih od sedam godina, kao i predmeta starosti od tri do sedam godina.

Tijekom 2019. svi općinski sudovi (uzimajući u obzir novu nadležnost) zaprimili su ukupno 887.136 predmeta, riješili 853.825 predmeta te je na kraju 2019. ostalo 323.325 neriješenih predmeta, što ukazuje na nešto lošije rezultate u usporedbi s godinama prije.

Županijski sudovi su zaprimili ukupno 92.282 predmeta, riješili 97.862 predmeta te je na kraju 2019. ostalo 37.550 neriješenih predmeta, što je najmanje zabilježeni broj u proteklom petogodišnjem razdoblju, a ujedno je i skraćeno vrijeme potrebno za rješavanje predmeta.

U 2019. Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske zaprimio je ukupno 13.554 predmeta, riješio 11.743 predmeta te je na kraju 2019. ostalo 11.311 neriješenih predmeta, što je povećanje od 19 % u odnosu na prethodnu godinu, uslijed ranije navedene izmjene Prekršajnog zakona. Sud bilježi kontinuirano skraćivanje vremena rješavanja predmeta te smanjenje udjela predmeta riješenih u zastari u ukupnom broju riješenih (u 2019. 765 zastara), što je najmanji broj predmeta riješenih na taj način u posljednjih 10 godina.

Tijekom 2019. svi trgovački sudovi zaprimili su ukupno 165.677 predmeta, riješili 169.968 predmeta te je na kraju 2019. ostalo 24.884 neriješenih predmeta, što je znatno smanjenje broja neriješenih predmeta u odnosu na 2018., uz kontinuirano skraćivanje vremena rješavanja predmeta. Smanjenje broja neriješenih predmeta od 21 % u odnosu na 2018. bilježi i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske koji je zaprimio ukupno 7.489 predmeta, riješio 9.515 predmeta te je na kraju 2019. ostalo 7.637 neriješenih predmeta, uz kontinuirano skraćivanje vremena rješavanja predmeta.

Svi upravni sudovi u Republici Hrvatskoj zaprimili su ukupno 13.034 predmeta, riješili 14.178 predmeta te je na kraju 2019. ostalo 7.278 neriješenih predmeta, što ukazuje da je stopa ažurnosti na zadovoljavajućoj razini od 109 % uz daljnje skraćivanje vremena rješavanja predmeta. Tijekom godine Visoki upravni sud Republike Hrvatske zaprimio je 6.331 predmet, riješio 5.770 predmeta te je ostalo 3.324 neriješena predmeta, što predstavlja povećanje broja riješenih predmeta u odnosu na 2018. za 12 %, ali ujedno i do povećanja broja neriješenih predmeta u odnosu na 2018. za 20 %. Nepovoljan trend rezultata rada ovoga suda je posljedica zakonodavnih izmjena kojima je proširena mogućnost izjavljivanja žalbe protiv odluka prvostupanijskih sudova, a što je rezultiralo velikim povećanjem priljeva predmeta, koji trend i dalje ima uzlaznu liniju.

Iz dostavljenog Izvješća proizlazi da je priljev predmeta Vrhovnog suda Republike Hrvatske u 2019. neznatno smanjen u odnosu na 2018., a ostvarena je visoka stopa ažurnosti rješavanja predmeta od 112 %. Tijekom godine Vrhovni sud Republike Hrvatske ukupno je zaprimio 8.172 predmeta, riješio 9.125 predmeta te je na kraju 2019. ostalo neriješeno 13.967 predmeta, što predstavlja najmanji broj neriješenih predmeta od 2015. U građanskoj grani suđenja kod ovog suda indikator rješavanja predmeta iznosi zadovoljavajućih 116 %, a vrijeme potrebno za rješavanje predmeta iznosilo je 677 dana, dok je u kaznenoj grani suđenja indikator vremena rješavanja predmeta smanjen za tri dana u odnosu na 2018. i iznosio je 133, uz ažurnost od 99,15 %, što je na istoj razini kao i 2018.

Glede organizacije rada Vrhovnog suda Republike Hrvatske valja napomenuti da u istom, pored Građanskog i Kaznenog odjela, djeluje i Centar sudske prakse sa zadaćom praćenja, analize i objavljivanja sudske prakse Vrhovnog suda i svih sudova u Republici Hrvatskoj te praćenja i objavljivanja prakse sudova koji odlučuju na razini Europe i Europske unije, ostvarujući svoju zadaću kroz suradnju sa Službom evidencije, praćenja i proučavanja sudske prakse pri sudskim odjelima Vrhovnog suda Republike Hrvatske i Odjelom za praćenje europskih propisa i sudske prakse sudova pri Vijeću Europe i Europske unije.

U ovogodišnjem Izvješću izvršena je analiza rada sudova u rješavanju starih predmeta u kojima postupak traje preko 10 godina u odnose na općinske, trgovačke, županijske sudove i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske. U 2019. ukupno je u radu bilo 23.943 starih predmeta, od čega su sudovi tijekom godine riješili 15.761 predmet ili 66 % svih starih predmeta u radu te godine, dok je neriješeno ostalo 8.176 predmeta, tako da je broj starih neriješenih predmeta na sudovima u 2019. smanjen za 11 %. Najveći broj starih predmeta preko 10 godina imali su u radu općinski sudovi (58 %) koji, kao i županijski sudovi, kontinuirano od 2016. smanjuju broj neriješenih predmeta, dok je određeno povećanje uočeno na trgovačkim sudovima i Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske, koji na iste u narednom periodu trebaju obratiti povećanu pozornost.

Iz podataka o stanju predmeta povodom podnesenog zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku proizlazi da je tijekom 2019. prekoračeno 66 određenih rokova za okončanje postupaka, time da je najveći broj prekoračenih rokova bio pred općinskim sudovima (39), a u postupcima je određena isplata naknade u iznosu od 66.200,00 kuna. S obzirom na to da dugotrajni sudski postupci doprinose stvaranju negativne percepcije javnosti o sudbenoj vlasti te daju povoda podnošenju zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, potrebno je i nadalje pratiti rad sudova u ovim predmetima i poduzimati mjere u cilju prioritnog rješavanja i smanjenja na najmanju moguću mjeru.

Izvješće sadrži i iznos proračunskih sredstava osiguranih za sudbenu vlast iz kojeg je vidljivo da je iznos ukupno planiranih proračunskih izdvajanja za sudove u 2019. povećan u odnosu na prethodnu godinu i iznosio je 1.318.948.055,00 kuna, a najvećim dijelom utrošen je na plaće zaposlenih u pravosuđu. U Izvješću su iskazane potrebe sudova za adaptacijom prostora, opremanjem sudnica te nabavkom namještaja, informatičke i druge opreme.

Izvješće sadrži podatke o radu Državnog sudbenog vijeća tijekom 2019. s prikazom postupaka imenovanja i razrješenja sudaca te provedenih stegovnih postupaka.

Na kraju Izvješća sadržani su prijedlozi i preporuke predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske u pravcu unapređenja rada sudova i poboljšanja materijalnog položaja sudaca i zaposlenika u sudovima.

Izvješće daje cjelovitu sliku djelovanja sudbene vlasti i sadrži sve potrebne pokazatelje iz kojih je vidljivo da je zbog značajnog povećanja priljeva predmeta, i to osobito na općinske sudove, u kojima je provedena i reorganizacija rada, privremeno zaustavljen višegodišnji pozitivan trend rješavanja većeg broja predmeta od zaprimljenih, koji je u 2019. iznosio 98,18 %.

U narednom razdoblju potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se povećala učinkovitost sudova u rješavanju predmeta iz njihove nadležnosti. U tom smislu posebnu pozornost potrebno je posvetiti postupcima koji traju dulje od tri godine s ciljem njihovog bržeg rješavanja. Skraćivanje vremena trajanja sudskih postupaka bitan je element za jačanje povjerenja građana u pravosuđe i samim time pozitivne percepcije o radu sustava.

Vlada Republike Hrvatske daje pozitivno mišljenje na Izvješće i predlaže Hrvatskome saboru da prihvati Izvješće.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

